

מי ומה בחוברת

"הבין מחשבת אויבך" — כלל גדול הוא בכל מלחמה ; במלחמה-ממש — אך ודאי

גם באותה מלחמה המכונה "פסיכולוגית". ואין ספק כי רב ערכו במצב של "לא-שלום", של הכרזות על "לוחמנות", ושל צפייה לקראת הזדמנות ל"מלחמה-בפועל", אשר מקיימים אותו כלפי ישראל שכניה הערביים. הסקירה רחבת-ההיקף וגלוית-הגיתות של "אחינעם" (ראה עמ' 5), המספרת כיצד נראית מערכת-סיני בעיני הערבים, ומה היתה השפעתה עליהם — דומה כי הנה הראשונה המציגה בפני הקורא העברי במלוא-הבהירות (אם כי לא תמיד אולי בצבעים בהירים) את המציאות הסובייקטיבית-הנפשית הקיימת בעולם הערבי כיום כלפי חזיון-זעזוע זה שנתרחש בשלהי 1956. ומהגות מציאות זו כמות-שיא — שבילים אל הערכת סיכויי מלחמה ושלום, והתפתחות-פנימית, בעולם-ערבי זה, כפי שהנו קיים היום.

מדור חדש זה, המופיע לראשונה ב"מערכות", לא יהיה דבר של קבע כי אם ינתן

מדי פעם, בהתחשב באיזון הכללי של תוכן כל חוברת וחוברת. בדומה למדור שקדם לו — ואשר יחזור וינתן אף הוא מדי-פעם — "דברי מפקדים", יכוון גם הוא למתן תמצית-מחשבות של רבי-התורה — ורבי-המעשה — הצבאיים, בצורה אשר לא תצריך לימוד ממושך של משנתם אך תאפשר בכלי-זאת לקורא לזכות בכמה מפירותיה, המנוסחים באמרות-קולעות או בפרקי הרצאה תמציתיים וקצרים.

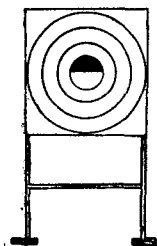
**..מפי
הוגים"**

מעטים הם הנושאים שסביבם התנהלו בצבאות, במנין-השנים האחרון ויבוחים בה

רבים ולעתים סוערים כענין המכונה "תרגולת קרב". מאז התגבש המושג בימי מלחמת-העולם השניה (ראה ב"מערכות" חוברת י"ד-ט"ו בשנת 1943, ובמהלך שנות השלום, שידורי-מבנים וניי-סויים שונים בתחום אימון והדרכה, נתבלטו דעות והערכות שונות מהקצה-אל-הקצה. יש שראו ב"תרגולת-קרב" את המפתח והערוכה למהירות-תגובה, לזריזות-טקטית ולכושר יזמתי-העצמית של המפקד הנמוך; ואילו אחרים כינוה "תנור לאפית חיילים וסמלים אוטומטיים", אשר יעשו את מעשיהם לא מתוך מחשבה עצמית אלא כמין "רפלקס" מותנה" רחמנא-לצלן. כרגיל היתה ודאי האמת מונחת "איש-שם" באמצע. על-כל-פנים אין זה ודאי מקרה כי בשנים האחרונות הוגברה

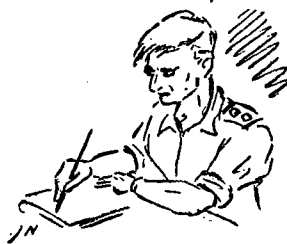
מחדש במספר צבאות המגמה לשימוש ביסודות ותפיסות של "תרגולת-קרב" — אם כי, בפירוש, תוך שינויים גדולים לעומת הנוסח הבריטי הראשון שמלפני 15 שנה, הן מבחינת התפיסה הכללית והן מבחינת אורח-ההדרכה (ב"מערכות" חוב' ק' וחוב' ק"א הובאו כבר בשנת 1956 פרקים מספרו המיוחד של גנרל פריי, מצבא ארה"ב, על "תרגולת-קרב-להסתערות"). ההדים מהנעשה — והמוצע — בתחום זה בזמן האחרון מאתרים מצבאות העולם — הם המהווים את הרקע למאמרו של אל"מ ר. רון (עמ' 27).

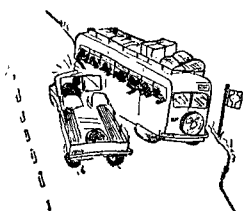
„לא רק מתקנון תצמח דעת, ולא רק מהוראות תלמד תורה“
 יש ובלבוש טיפור תתגלגלה אמתות ויתבררו כללים לפיהם יש לנהוג. כזאת —
 בתתום טיפוח הקלעות — ניתן לומר על רשימתו של מפקד במילואים, סא"ל
 „שלג“, הניתנת בחוברת זו בסמוך לנושאים „קלעים“ אחרים. (עמ' 35).

צה"ל או צבא נפוליון — מי עדיף? האמת היא כי לא קל להשוות את שני ההישגים:
 — מסע סיני 1956 — ומסע נפוליון דרך אותו מדבר בפברואר 1799. לא רק מרחק של 157 שנים ומחצית
 השנה הפריד בין השנים — אלא גם כמעט-ההומו מבחינת נתוני-טכניקה וגורמי-מהירות. המכונות, המטוס
 והאלחוט — מה היה נפוליון עושה בהם? שמא היה הישגו משתווה — כשהללו לרשותו — עם הישג
 הבוק של צה"ל, שהפתיע כה רבים? כמובן, שאלו הן שאלות שעליהן אפשר להתוכח הרבה, אך אי-אפשר
 לתת להן מענה ודאי. מה שהנו ודאי הוא כשרון-הארגון ומעוף-ההנהגה אשר גילה בונאפארטה הצעיר
 במסעו זה לא"י — וכן יכולתו וכושר-סבלו של צבאו הקטן והמיוגע. יריעת המאורעות המרתקים אותה
 מגולל בפנינו בסקירתו אל"מ י. ואלאך (עמ' 53), והמגיעה עד לכיבוש יפו — עוד תמצא את המשכה
 בגליונות „מערכות“.

במשחקי-אספורט אפשר לומר: „מה, חכמה! היא כי הכנסת זה-הרגע כדור אל
 תוך השער שלי? הרי לא שחקנו עתה?“ — אך לא כן הוא במלחמה. אין
 בה זמנים „שאינם מותרים בפגיעה“. לעומת „זכות-היזמה“ אשר לאויב
 יתכן רק מגן-אמת אחד, ושמו — כוונות מתמדת. לא רק בקרב כי אם
 גם במסע, בחניה, בשעת התעסקות בכל אלף הצרכים הקיימים בצבא
 והתובעים את סיפוקם אף בתנאי החזית — אולם באותו תנאי-מפורש:
 כוונות. לנושא זה — בהדגמות מציאותיות — מוקדש ה„מכתב לקצין
 המילואים“ שבחוברת זו (עמ' 65).

לפני ימים לא-רבים, באחד מבתי-ההבראה הצבאיים שלנו יכול היה האורח לראות
 כי אחוז לא קטן מהמתלמים היוו צנחנים — רובם צולע-קביים ומיעוטם
 מזועזע-המות. ההשערה הטבעית היתה: — מה רבו תרגיליך וצניחותיך
 ישראל! והשניה: — שמא בכל-זאת אין הזהירות בתרגילים אלה מספקת?
 אך חיש-מהר התברר כי השאלה כולה — בטעות יסודה. איש מן הללו לא
 נפגע בצניחתו. כל אלה קרבנות המכונות היו, פרי טיסותיה וצניחותיה על
 כבישי הארץ ובואדיותיה. כיצד יכול כזאת להתרחש — והיכן אולי יש
 לחפש את התקנה לרעה-חולה זו — לכך מוקדשת (בדומה לרשימות שקדמו
 לה) גם הרשימה „וידויי של קטלן“ (עמ' 77). בעלה, סגן א"ל, אף כי חולק הוא על כמה מהנחותיו של
 אל"מ מ. זוהר (שבמאמרו ב„מערכות“ קט"ו) — הריהו שואף לאותה מטרה עצמה: — להמעיט בפגעים
 שנפגע ההייל הישראלי מגלגלי רכבו הדרסני-ללא-צורך.

מ' ומה בחוברת

הלילה הוא ירידנו" — זאת ידוע, ו"שמוך בתוך העצמות" מאז מלחמת הקוממיות.

ועוד מימי הפלמ"ח. אך מעט-חיפוי זה של עלטה — האם אינו עלול להקרע אי-שם, ואולי דוקא ברגע חיוני? סיפור-הרפתקה של קבוצת אנשים קטנה המתואר ע"י א.ל.כ. (עמ' 67) המכיל בתוכו גם לא-מעט לקחים אחרים — בין-השאר מבליט הוא רגע דרוך כזה, בו מתנפצת ויקוקית-תאורה מעל לראשיהם של סיירים תועים, המערכת מרמזת בזה לקוראים — בין שמשכו בעט-סופרים בעבר, ובין שדוגמת סיפור זה תעוררם לכך — כי היא תשמח לראות בדפי „מערכות“ סיפורים-אירועים ומצבים נוספים אף אם יצטרכו למידת-מה של „גיהוק“ ספרותי.

אין זה דבר „מכל ימות השנה“, שאחד מראשי הצבאות של מעצמות עיקריות

בעולם ינסח שחור-על-גבילבן, בדפוס, את מחשבותיו על הנתונים, ועל הדי-גמיקה, של ההתפתחות האימפריאליסטית של היום בקנה-המידה הבין-לאומי. כזאת עשה ראש-המטה של הכוחות-המוזונים הצרפתיים, הגנרל אָלִי — והוא עשה זאת בבהירות רבה, בגילוי-לב נוקב ובחדירה ממצה אל תוכני הגורמים והמצבים (ראה בעמ' 15). ויטעה החושב כי המדובר כאן רק ב„הכללות בהיקף עולמי“. לא מעטות במאמרו הנחות אשר משתמעת מהן מסקנות מאוד-מוחשיות לגבי מעמדם ובעיותיהם של חלקי-עולם מסוימים — ואף של ארצות מפורשות. ראיות — ודאי שראיה צרפתית הנה; אך העובדות שהוא מציג ומנתח הן עובדות אוניקסיביות, עדות לגורמים ילודי-מציאות.

במה תיבחן עינו של מפקד? בין השאר — ודאי גם בכך כי בהסתכלו אל פני שטח

מסוים ידע לגלות בו, מאחורי הרושם הראשון, שתכופות הנו „סתמי“, את החיוני שבו, את הגורמים של-ממש הטמונים בפני-קרקע אלה ובמצוי בהם ומעליהם. והנה, עד כמה שלא יפליא הדבר — הרי מעינו של הקורא נדרש בעצם מה שנדרש מעינו של מפקד; ומבחן שתיהן — היכולת לגלות את העיקר — דומה. על אף אפיו ה„מעורבב“ במידת-מה, והרכבו המלוקט והבלתי-שווה בחלקיו השונים, של הספר „השריונים קדימה!“ — שנתפרסם בגרמנית בשמו של גודריאן, והמנסה למצות את לקחי חיל-השריון הגרמני במלחמת העולם השנייה — ידע אל-מ' י. ואלאך ברשימתו הקצרה שבמדור „ממדף הספרים“ (עמ' 84) להעלות ולציין את הקיום העיקריים שבו; וגדולה מזו — לסמן את הטעון לימוד וטיפוח, על-אף הנפח של המיותר והזר המצוי אף-הוא בספר זה. יתכן שבעקבות רשימה זו תנתן עוד לקוראי „מערכות“ הזדמנות לעמוד במפורט על קטע-פרקים אחדים מספר-לקחי-שריון זה.

בימים אלה שיתמה הוצאת "מערכות" פעולה עם כמה אחות, "במחנה": כהצבת יד

לאחד מעובדיה המסורים של זו. יד זו הוקמה עם הוצאתו של הספר "הלב מאחורי הדיסקית", שבו כונסו הכתבות של עמוס לב אשר נתפרסמו בגליונות "במחנה" בארבע השנים 1952-56. עמוס לב, חייל-צה"ל 11280, שימש באותן שנים ככתב-צבאי — והוא נפל בזירת סיני. ואלה דברים שנכתבו בשער הספר: "פרי-עטו של עמוס לב ז"ל — אשר נפל במסע סיני — מעלה לעיני הקורא בעליל את חיי העומדים על משמר ישראל ומגיניה: — חיילי צה"ל, הסדירים ואנשי המילואים, אנשי ישובי הספר וההתאחדויות המעבדים אדמתם עד לגבול ממש... הלב מאחורי הדיסקית" מקפל בדפיו את הולם הימים הנסערים, בשנים שלפני מערכת סיני —".

הופעתו בעברית של הספר "קחו אנשים אלה" מאת הקול' סיריל ג'ולי, קצין-שריון

בריטי — היא תרומה רבת-ערך למדף-הספרים של השריון הישראלי. המחבר הוא אחד מאנשי "עכבריה-מדבר" הנוצעים — יחידות-השריון הב-ריטיות אשר לחמו במדבר המערבי מ-1943—1940 נגד כוחותיו של ה"ציר". כדברי אלון חיים בר-לב, מפקד גיסות-השריון, בהקדמתו: — "ספר זה שונה מרוב ספרי-השריון. שכן הבעיות אשר עמדו בפני המחנות הגדולים, ופתרונותיהן, ניתנים כאן כרקע כללי בלבד. על רקע כללי זה מתאר הסופר-השריון בצורה חיה ביותר את מנהל-חלקן של יחידות טנקים קטנות ובינוניות במשך שנות המערכה במדבר... המחבר, אשר התנסה אישית בדברים עליהם הוא כותב, מתאר את ההי, הלבטים, רגעי התרוממות-רוח ותקופות משבר של יחידת-שריון על מפקדיה וחייליה. תיאוריו נאמנים, והקרוב לעיני שריון ירגיש כי אמת הם".

"שירות-האוויר-המיוחד", שקם ופעל בזירת צפון-אפריקה בשנות ההאבקות עם

צבא-רומל — לא היה בגדר יחידה סדירה; היתה זו יחידה שנולדה בסערת הימים, כפרי יוזמתו של קצין צעיר, דינמי ויוצא-דופן בהליכותיו. הקורא את עלילותיהם של אנשי הש.א.מ. (שירות-האוויר-המיוחד) של סטירלינג יחוש מיד את חותם אישיותו של מפקדם, הן על פעולותיה של יחידה מיוחדת-במינה זו והן על אנשיה עצמם. אלה הם דברים מתוך הקדמתו של סא"ל ישראל כרמי, מאנשי "פלוגת הלילה" של וינגייט בשעתו, ששירת עצמו ביחידות-ה"קומנדו" הבריטיות שבמזרח-התיכון (אשר מתוכן נשאבו בעיקרם גם אנשי "שירות-האוויר-המיוחד") ואשר הדברים היו מוכרים לו מכלי-ראשון. אכן, מעלליו של "הרגימנט-הראשון לשירות-האוויר-המיוחד", אשר פגע וחילבל בשדות-העופה גרמניים ואיטלקיים רבים בעורף העמוק והיה משמיד מטוסי אויב לעשרות רבות — סיכומם

(המשך בעמוד 98)